Výukový materiál

zpracovaný v rámci projektu

ZELENÁ DO BUDOUCNOSTI

Operační program:	OP vzdělávání pro konkurenceschopnost
Výzva:	1.4 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách
Klíčová aktivita:	III/2
Škola:	Základní škola a mateřská škola Ostrava-Hrabůvka, A. Kučery 20, příspěvková organizace
Jméno autora:	Mgr. Radka Dluhošová
Vznik materiálu:	2011
Název sady:	Dějepis 6.roč.
Název materiálu:	Státy předního východu
Označení materiálu	VY_32_INOVACE_3.2.7.
Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Ročník:	6.

FÉNICIE

CHETITSKÁ ŘÍŠE

PERSIE

PALESTINA

STÁTY PŘEDNÍHO VÝCHODU

FÉNICIE (Foinikie), FÉNIČANÉ (1200 př. n.l.)

Féničané - semitský kmen, který sídlil pod pohořím Libanon, (v Bibli tzv. Kananejci podle země Kanaánu), foinikos = řecky purpurově červený.

Byli výborní stavitelé lodí a mořeplavci, zabývali se obchodem, podnikali odvážné dálkové plavby (Středozemní moře, obepluli Afriku).

Založili města - Tyros, Byblos, Arad, Akko, Sidon.

Pěstovali - obilí, olivy, víno, ovoce.

Využívali dřeva - paláce, lodě, především cedry.

Náboženství - ochranná městská božstva (nejmocnější z božstev BAAL).

Vytvořili HLÁSKOVÉ PÍSMO (22 znaků -toto písmo převzali Řekové).

Budovali přístavy na pobřeží Středozemního moře - kolonizace (tj. zakládání kolonií) = nejvýznamnější KARTÁGO (v severní Africe).

?

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Cedrus_libani_by_Line1.jpg

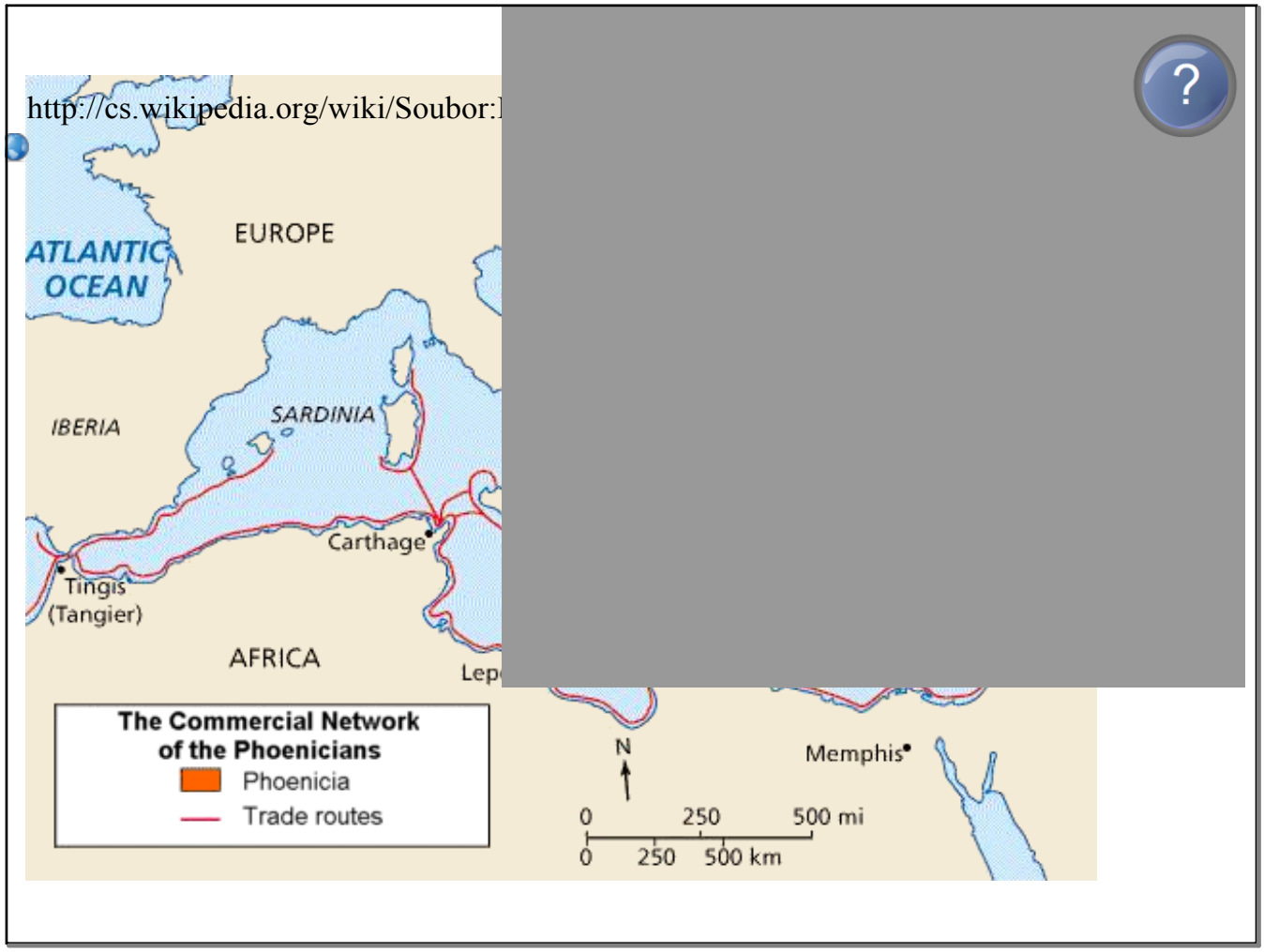

Fénický obchod ve Středomoří

FÉNICKÁ ABECEDA

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Phoenician_alphabet.svg

Fénická abeceda

CHETITSKÁ ŘÍŠE

Chetité - Indoevropané, jejich říše vznikla kolem roku 1650 př. n. l. v Malé Asii,ovládli Mezopotámii. Centrem bylo město Chattušaš. Ve 14. století př. n. l. ovládli Sýrii. Chetitský král Chattušilišaš uzavřel po bitvě u Kadeše mírovou smlouvu s faraónem Ramessem II.

Chetitská říše byla v letech 1200 př. n. l. zničena a rozdrobena mořskými národy. Jako první začali používat železo. Byli výborní válečníci -železné zbraně, válečné vozy. Psali klínovým a hieroglyfickým písmem. Přejali sumerskou kulturu. Chetitské písmo rozluštil český vědec Bedřich Hrozný.

PERSIE
Peršané - Indoevropané pocházející z dnešního Íránu. Nejrozsáhlejší říši vytvořil v 6. stol. př.n.l. KÝROS VELIKÝ, vytvořil říši od Malé Asie po řeku Indus. Získal město Babylon a jeho syn ovládl Egypt.
V 5. stol.př.n.l. král DAREIOS I. začal razit mince, rozdělil říši na menší správní celky SATRAPIE.
Nechal vybudovat síť silnic, nejdůležitější KRÁLOVSKÁ CESTA.
Centra - Persepolis, Sardy, Susy, Babylon, Jeruzalém.
Dareios I. válčil s ŘECKEM, po jeho smrti pokračoval ve válčení jeho syn XERXES. Persie byla ve 4. stol. př.n.l. dobyta Alexandrem Makedonským.

Z učebnice zjisti:

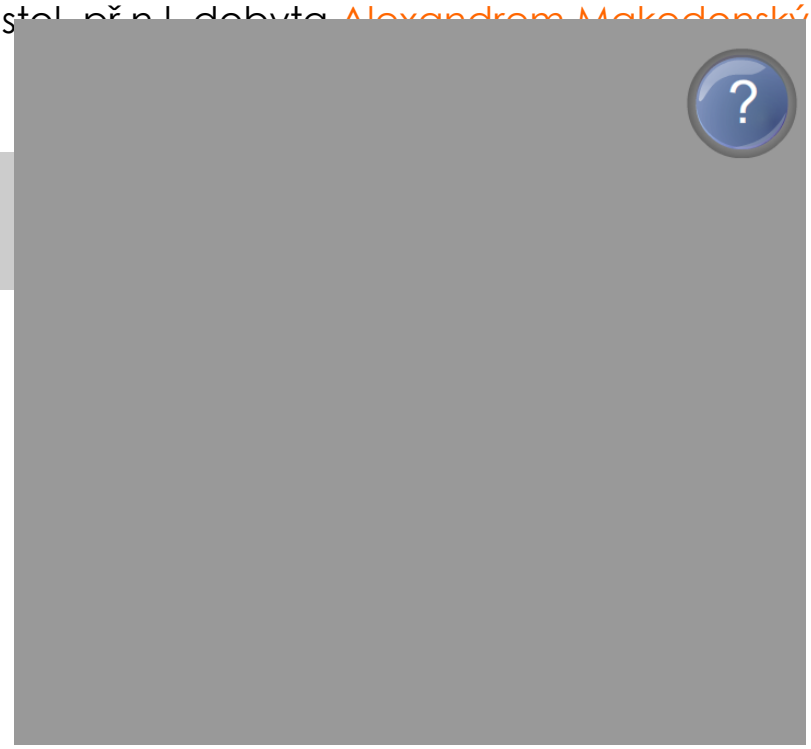

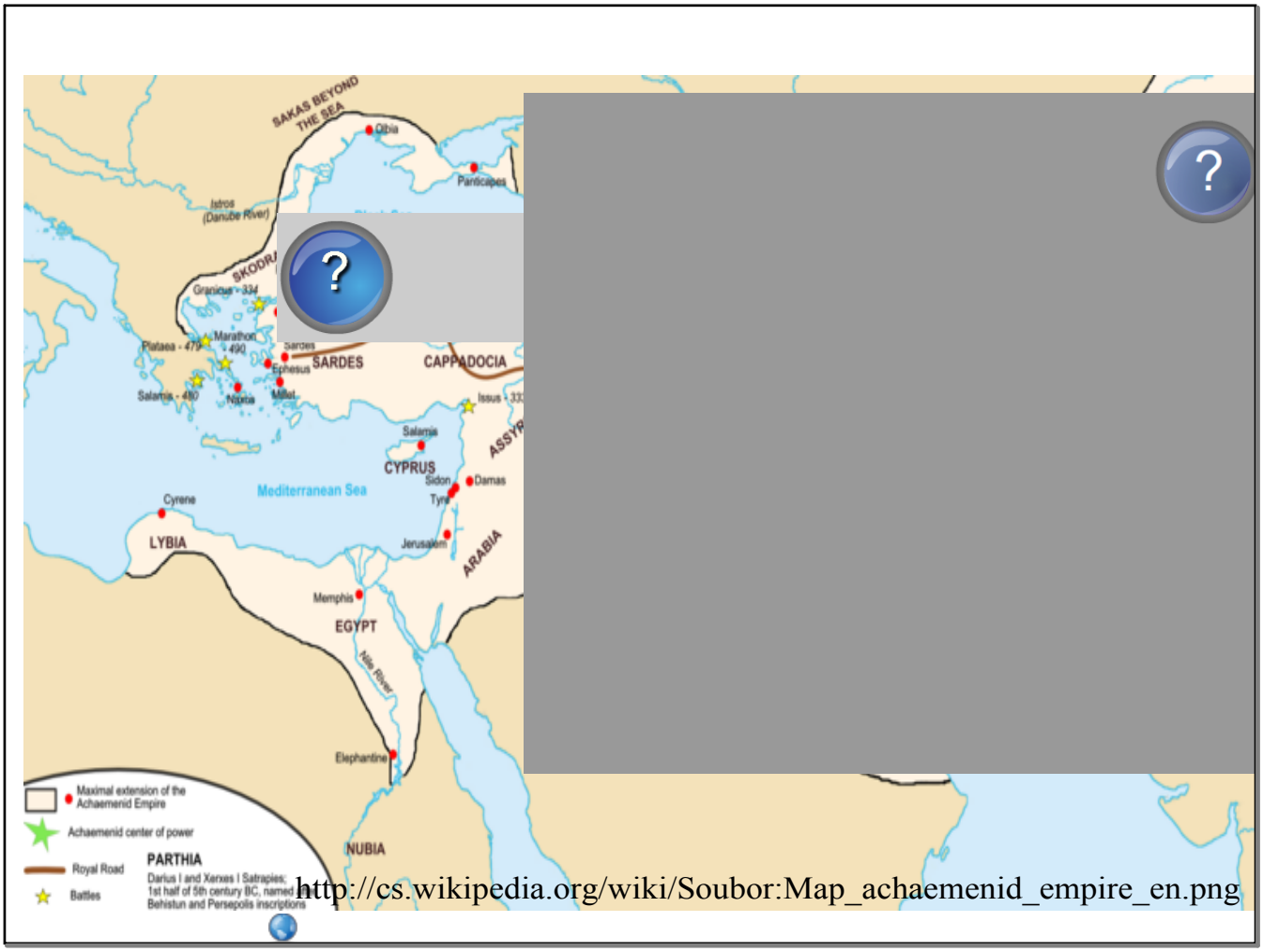

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Map_achaemenid_empire_en.png

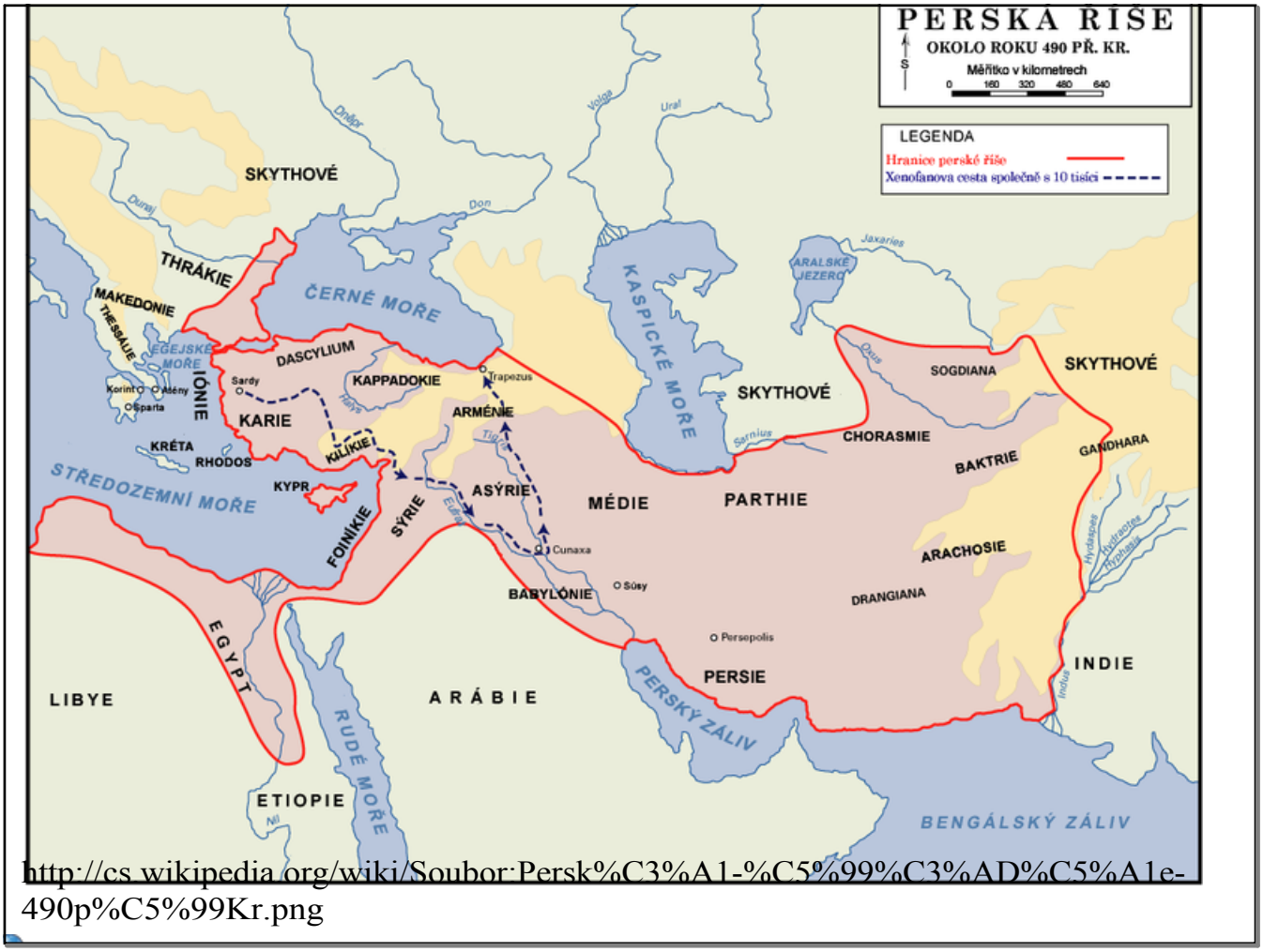

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Persk%C3%A1-%C5%99%C3%AD%C5%A1e-490p%C5%99Kr.png

STAROVĚKÁ PALESTINA

Strategická oblast mezi Egyptem a Mezopotámií, oblast častých změn osídlení. Řeka Jordán, Mrtvé moře, pohoří Sinaj a Libanon.

Na pobřeží Středozemního moře v Kanaánu (Palestina) se ve 13. stol. př. n. l. usídlil kmen Hebrejců.

Hebrejci vyznávali monoteistické náboženství = jediný bůh JAHVE (též Hospodin) - JUDAISMUS.

Posvátný text - BIBLE (Starý zákon - 5 knih Mojžíšových = TÓRA).

Vytvořili hebrejské písmo.

Modlili se a dodnes se modlí v synagogách.

Dvanáct židovských kmenů vytvořilo království s centrem v Jeruzalémě. Další důležité centrum JERICHO.

Významní panovníci králové - David, Šalamoun.

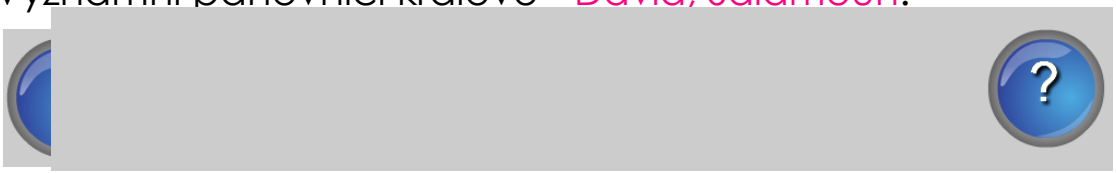

.svg
ag

Desatero

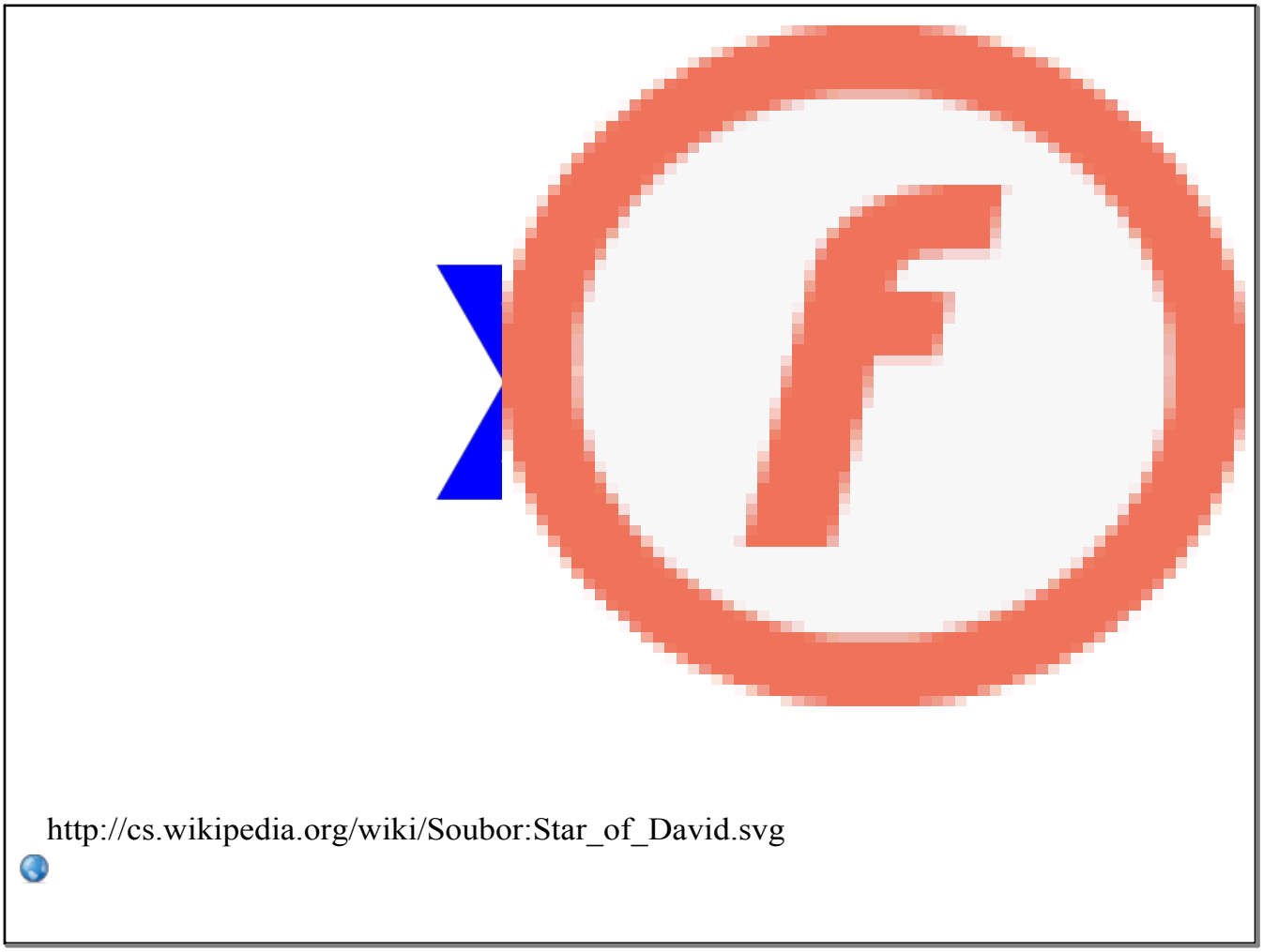

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Star_of_David.svg

Davidova hvězda

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Menora.svg

Autor: Marcin n®

Menora

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soub

Palestina - satelitní snímek

Odpověz na otázky, které se objeví po stisknutí tlačítka CLUE.

Tento interaktivní prostředek neumožňuje respektování psaní velkých a malých písmen.

Fotbal

Vyber jednu správnou odpověď na následující otázky.

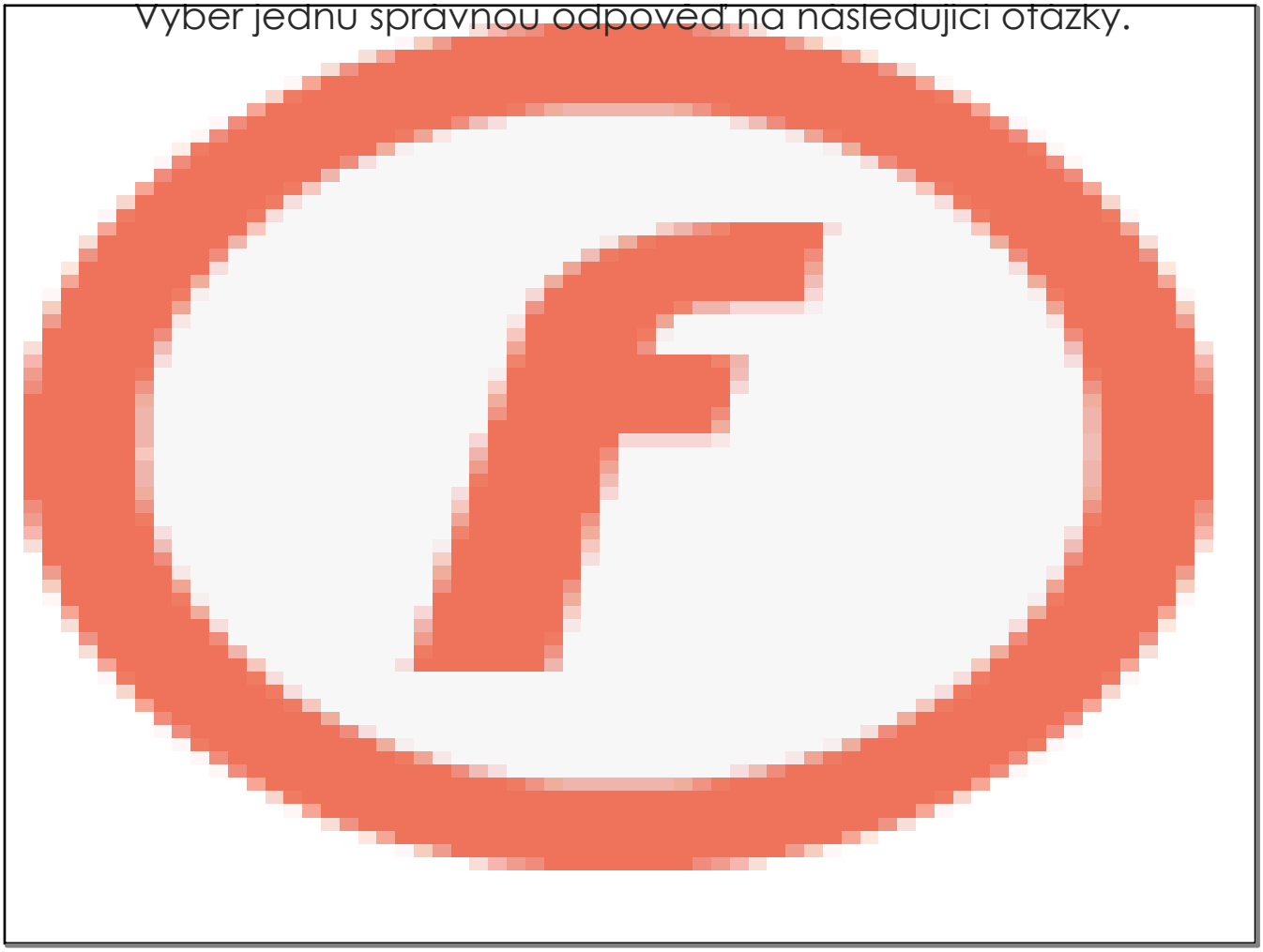

SKUPINA A

1. Z čeho odvozujeme řecké pojmenování Féničanů - FOINIKOS?
a) podle lodí
b) podle osady, se kterou obchodovali
c) podle purpurového barviva
d) podle cedrů, které tam rostly

2. V jakých oblastech vynikali Féničané?
a) stavba lodí a mořeplavba
b) stavba domů a náboženství
c) obchod s drahými kameny
d) obchod s barvivem

3. Jaké písmo používali Féničané?
a) slabičné
b) piktogramy
c) znakové
d) hláskové

4. Co je to kolonizace?
a) zakládání nových osad
b) tvoření písma
c)stavba lodí
d)náboženství

5. Která z následujících center nebylo ve Fénicii?
a) Arad
b) Tyros
c) Babylon
d) Ninive

6. Jak se jmenoval vědec, který rozluštil Chetitské písmo?
a) Bedřich Hrozivý
b)Bedřich Hroznový
c) Bedřich Hrozitánský
d) Bedřich Hrozný

SKUPINA B

1. Jaké jsou další možná pojmenování Féničanů?
a) Chetité
b)Kananejci
c)Fiškusové
d)Filištíni

2. Jak se jmenoval strom, ze kterého Féničané vyráběli lodě?
a) topol
b) jasan
c)cedr
d) smrk

3. Které kultury převzaly fénické písmo?
a) Řekové
b) Sumerové
c) Římané
d) Asyřané

4. Co je to OSTRANKA?
a) ryba, kterou lovili
b) rostlina, ze které dělali barvivo
c) plž, ze kterého se vyrábělo barvivo
d) strom, ze kterého se vyrábělo barvivo

5. Jak se jmenuje město, které Féničané založili v Africe?
a)Akko
b) Byblos
C) Kartágo
d) Tyros

6. Jaký vynález připisujeme Chetitům?
a) kolo
b) železo
c) bronz
d) písmo